

Hvilke myndigheder er omfattet af offentlighedsloven?

Offentlighedsloven gælder for alle offentlige myndigheder – statslige, kommunale og regionale. Visse private virksomheder og organisationer, der løser offentlige opgaver, er også omfattet.

Alle offentlige myndigheder er omfattet

Offentlighedsloven gælder som udgangspunkt for al offentlig forvaltning i Danmark. Det fremgår af lovens § 2 og § 3. Det betyder, at du kan søge aktindsigt hos:

- Statslige myndigheder: Ministerier, styrelser, direktorater, nævn og råd
- Kommuner: Alle 98 kommuner og deres institutioner (skoler, daginstitutioner, ældrepleje mv.)
- Regioner: De fem regioner og deres hospitaler, behandlingssteder mv.
- Andre offentlige organer: Fx Folkekirkens myndigheder og visse statslige selskaber

Private virksomheder med offentlige opgaver – § 4

En vigtig udvidelse af loven findes i § 4: visse private virksomheder er også omfattet af aktindsigtsreglerne, nemlig dem, der udfører opgaver, som ellers ville være offentlige. Det gælder fx:

- Private forsyningsselskaber (vand, varme, affald), der varetager kommunale opgaver
- Private sociale institutioner med driftsoverenskomst
- Selskaber, der er 100 % ejet af det offentlige

Men der er vigtige undtagelser: aktindsigten gælder kun for den del af virksomhedens arbejde, der udgør den offentlige opgave – ikke virksomhedens øvrige kommercielle aktiviteter.

Hvad er ikke omfattet?

Det er lige så vigtigt at vide, hvad loven ikke dækker. Følgende er ikke underlagt offentlighedsloven:

- Domstolene – i deres retsplejevirksomhed (dvs. retssager). Retsdokumenter er reguleret af retsplejeloven.

- Folketinget – Folketing og dets udvalg er ikke forvaltningsmyndigheder.
- Rent private virksomheder – selvom de modtager offentlige tilskud, er de ikke nødvendigvis omfattet.
- Kirker og trossamfund – med undtagelse af Folkekirkens myndigheder i forvaltningsretlig forstand.

Usikker på, om en myndighed er omfattet?

Hvis du er i tvivl om, hvorvidt en given myndighed eller organisation er underlagt offentlighedsloven, er det bedste råd at spørge. Send en aktindsigtsanmodning og se, hvad myndigheden svarer. Hvis de afviser med den begrundelse, at de ikke er omfattet af loven, bør de forklare, hvorfor – og det svar kan du i givet fald klage over.

Du kan også læse mere i lovens forarbejder eller kontakte Justitsministeriet, som er den øverste administrative myndighed på offentlighedslovens område.

Kommunerne – den daglige kontakt

For de fleste borgere er kommunen den myndighed, de oftest har kontakt med. Kommunerne træffer beslutninger om dagligdags ting som byggetilladelser, børnepasning, hjemmehjælp, vejanlæg og lokalplaner. Aktindsigt i kommunale sager er derfor særligt relevant og nyttigt for mange borgere.

Kommunale myndigheder er fuldt ud underlagt offentlighedsloven – og det gælder også for kommunalt ejede selskaber, der løser kommunale opgaver.